

Bruksela, 25 maja 2022 r.
(OR. fr)

9362/22

SAN 278
PHARM 94
COVID-19 103
DEVGEN 104
PROCIV 71

NOTA

Od: Prezydencja
Do: Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada

Dotyczy: Przegląd strategii Unii Europejskiej w dziedzinie zdrowia na świecie

Delegacje otrzymują w załączniku notę informacyjną prezydencji stanowiącą podstawę wymiany poglądów na temat przeglądu strategii UE w dziedzinie zdrowia na świecie, która to wymiana odbędzie się 14 czerwca 2022 r. podczas posiedzenia Rady EPSCO dotyczącego zdrowia.

Przegląd strategii Unii Europejskiej w dziedzinie zdrowia na świecie

W ostatnich miesiącach kwestie dotyczące zdrowia na świecie były w centrum wypowiedzi instytucji UE i państw członkowskich na arenie międzynarodowej.

Dzięki Drużynie Europy UE wykazała się zdolnością reagowania i solidarnością, aby **aktywnie przyczynić się do globalnej reakcji na pandemię COVID-19**. UE jest tym samym wiodącym światowym eksporterem i darczyńcą szczepionek i przeznaczyła znaczne środki finansowe na inicjatywę ACT-A i jej filar COVAX dotyczący szczepionek. Zobowiązała się również do wzmocnienia zdolności produkcyjnych krajów rozwijających się, z jednej strony poprzez „łącznik” systemów opieki zdrowotnej ACT-A, z drugiej zaś poprzez inicjatywę Drużyny Europy „MAV+”.

Od początku kryzysu zdrowotnego UE **bronila zdecydowanej wielostronnej reakcji i wspierała wiodącą rolę WHO w koordynowaniu reagowania na sytuacje nadzwyczajne związane ze zdrowiem**. Przyjęła konkluzje Rady w sprawie wzmocnienia roli WHO¹, wraz z włoskim przewodnictwem G-20 współorganizowała Globalny Szczyt Zdrowotny² i poparła deklarację rzymską grupy G-20³. UE odegrała również wiodącą rolę w rozważaniach na temat reform, które należy przeprowadzić, aby wzmocnić wielostronną strukturę w zakresie zdrowia skoncentrowaną wokół WHO. Decyzja Rady z dnia 3 marca 2022 r. umożliwia również Unii bezpośredni udział w rozpoczętych na forum WHO negocjacjach dotyczących międzynarodowego porozumienia w sprawie zapobiegania pandemiom, gotowości na nie i reagowania na nie. Dodatkowo UE jest również aktywnie zaangażowana w prace nad zmianą międzynarodowych przepisów zdrowotnych (IHR, 2005). UE i europejscy partnerzy w grupach G-7 i G-20 również mówili jednym głosem na tych forach, opowiadając się za wzmocnieniem wielostronnej reakcji na kryzys zdrowotny.

¹ [Wzmocnienie Światowej Organizacji Zdrowia: UE jest gotowa do objęcia przewodniej roli](#) (06.11.2020).

² Globalny Szczyt Zdrowotny, 21 maja 2021 r.

³ [Deklaracja rzymska szefów państw i rządów grupy G-20](#) (1.11.2021).

Obecnie **Unia Europejska i jej państwa członkowskie są głównymi darczyńcami w ramach inicjatyw międzynarodowych, które organizują działania solidarnościowe** z krajami o niskim i średnim dochodzie, takich jak programy finansowane przez WHO i fundusze wielostronne, m.in. Globalny Fundusz na rzecz Walki z AIDS, Gruźlicą i Malarią, sojusz Gavi lub międzynarodowa inicjatywa na rzecz zakupu leków (UNITAID), oraz inicjatywa ACT-A. Główna rola UE w dziedzinie zdrowia na świecie obejmuje również **ustanowienie wzmocnionej współpracy w dziedzinie zdrowia z krajami partnerskimi, w tym dzięki użyciu instrumentu ISWMR-Europa na całym świecie**. Tak było w przypadku szczytu UE–Unia Afrykańska, który odbył się w dniach 17–18 lutego 2022 r. i podczas którego zacieśniono współpracę europejsko-afrykańską na rzecz suwerenności tego kontynentu w dziedzinie zdrowia, oraz drugiego światowego szczytu poświęconego COVID-19 zainicjowanego 12 maja 2022 r. przez Stany Zjednoczone, podczas którego Stany Zjednoczone i UE potwierdziły swoje zobowiązanie z września 2021 r. do wdrożenia wspólnego programu walki z pandemią⁴.

Opierając się na swoich doświadczeniach i mechanizmach wprowadzonych w szczególności podczas kryzysu związanego z COVID-19, **UE dowiodła, że jest w stanie zapewnić Ukrainie, przesiedleńcom i państwom najbardziej dotkniętym kryzysem silną, solidarną i skoordynowaną reakcję humanitarną i sanitarną**. Niczym niesprowokowana agresja wojskowa Rosji wobec Ukrainy oraz jej ataki na systemy opieki zdrowotnej miały poważny wpływ na ukraińskie i europejskie systemy opieki zdrowotnej, w szczególności ze względu na szybki i masowy napływ uchodźców do krajów sąsiadujących. Jednak poza pilną potrzebą i podobnie jak w przypadku kryzysu związanego z COVID-19, wyzwania związane z zarządzaniem skutkami wojny pojawiają się również w perspektywie średnio- i długoterminowej, co ponownie zwraca uwagę na konieczność stworzenia silnej globalnej strategii UE w dziedzinie zdrowia.

⁴ Oświadczenie przewodniczącej Ursuli von der Leyen i przewodniczącego Joego Bidena z okazji drugiego światowego szczytu poświęconego COVID-19 (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/STATEMENT_22_3050).

Te kolejne kryzysy pokazały zatem znaczenie szczepła europejskiego w radzeniu sobie z wieloma wyzwaniami zdrowotnymi w wymiarze światowym. W Strategicznym kompasie⁵ przyjętym w dniu 21 marca 2022 r. w celu wzmocnienia europejskiej polityki bezpieczeństwa i obrony podkreślono już, że UE musi przygotować się na „globalne kryzysy zdrowotne[, które] mogą powodować znaczące napięcia w społeczeństwach i gospodarkach oraz mieć daleko idące skutki geopolityczne”. Globalne działania UE w dziedzinie zdrowia na świecie wykraczają poza bezpieczeństwo zdrowotne.

Dzięki działaniom UE uruchomiono również na arenie międzynarodowej, zarówno przed kryzysem, jak i w jego trakcie, wiele inicjatyw w zakresie zdrowia publicznego wspierających promocję zdrowia i zapobieganie chorobom niezakaźnym. Inicjatywy Drużyny Europy (w tym inicjatywy skupiające się na podejściu „Jedno zdrowie” w kontekście zapobiegania kryzysom) przyczynią się do poprawy zdrowia na świecie, a także do przyszłych wspólnych działań europejskich wspieranych przez Program UE dla zdrowia.

Ostatnia strategia dotycząca roli UE w dziedzinie zdrowia na świecie pochodzi z 2010 r. Opiera się na komunikacie Komisji⁶ i konkluzjach Rady⁷, ale poprzedziła **głębokie zmiany**, które zaszły od tego czasu, takie jak przyjęcie Agendy 2030 i celów zrównoważonego rozwoju, porozumienie klimatyczne z Paryża, pandemia COVID-19, powrót wojny na kontynencie europejskim, a także pojawienie się nowych chorób odzwierzęcych (takich jak ospa małpia/monkeypox). Ważnym krokiem w tym kierunku było zorganizowanie wielostronnej reakcji na kryzysy zdrowotne wokół inicjatywy ACT-A oraz dyskusji na temat reformy finansowania międzynarodowej architektury zdrowotnej.

⁵ [„Strategiczny kompas”: większe bezpieczeństwo i skuteczniejsza obrona UE w najbliższej dekadzie](#) (213/2022).

⁶ [Komunikat Komisji pt. „Rola UE w kontekście zdrowia na świecie”](#) (31.03.2010).

⁷ [Konkluzje Rady w sprawie roli UE w kontekście zdrowia na świecie](#) (10.05.2010 r.).

Oprócz już podjętych wysiłków zasadnicze znaczenie ma odnowienie i wzmocnienie strategii UE w dziedzinie zdrowia na świecie, aby uwzględnić te istotne zmiany, jak stwierdzono na wspólnej konferencji ministrów spraw zagranicznych i ministrów zdrowia, która odbyła się w Lyonie w dniu 9 lutego 2022 r. 19 maja 2022 r. na posiedzeniu ministrów zdrowia grupy G-7 komisarze Stella Kyriakides i Jutta Urpilainen oficjalnie ogłosiły **rozpoczęcie prac nad przeglądem strategii UE w dziedzinie zdrowia na świecie**.

Prace rozpoczęte na tej drodze muszą teraz być kontynuowane i realizowane w celu wsparcia silnej Unii na rzecz zdrowia publicznego oraz partnerstw i sieci, do których propagowania Rada zobowiązała się w swoich konkluzjach przyjętych w grudniu 2021 r., w tym we współpracy z instytucjami regionalnymi, takimi jak Unia Afrykańska i Afrykańskie Centra ds. Zwalczania i Profilaktyki Chorób.

W dyskusjach na nieformalnym posiedzeniu ministrów zdrowia w Grenoble (10 lutego 2022 r.) podkreślono współzależny i międzysektorowy charakter zdrowia, który wymaga integracji kluczowych sektorów (takich jak bezpieczeństwo, handel, technologia i środowisko) w oparciu o już podjęte działania. W kontekście zwiększonej współzależności między interfejsami ludzkimi, zwierzęcymi i środowiskowymi, transformacja klimatyczna i cyfrowa, **podejście „Jedno zdrowie”** i zasada **„zdrowie we wszystkich politykach”** (HiAP) będą centralnym elementem tej zmienionej strategii. Na szczeblu międzynarodowym UE może opierać się na konkretnych inicjatywach, takich jak panel ekspertów wysokiego szczebla „Jedno zdrowie”, zaproponowany przez Francję i Niemcy, i zainicjowany przez grupę czterostronną (WHO, OIE, FAO i UNEP) lub inicjatywa Prezode (zapobieganie występowaniu chorób odzwierzęcych).

Zadaniem Unii jest skonsolidowanie europejskiej wizji globalnych kwestii zdrowotnych oraz lepsze odzwierciedlenie jej wartości i celów, tak aby miejsce Unii na forach międzynarodowych było współmierne do jej wkładu w zdrowie na świecie.

Prezydencja proponuje następujące pytania w celu ukierunkowania dyskusji:

Pytanie 1: Jakie priorytety należałoby uwzględnić w nowej strategii UE w dziedzinie zdrowia na świecie?

Pytanie 2: W jaki sposób możemy wzmocnić naszą koordynację i wpływ na zdrowie na świecie?
